

REKONSTRUKTION OCH KONKURS

EN ÖVERSIKT

Advokatfirman Carler

Hos oss på Carler finns långvarig och gedigen kunskap som sträcker sig över många områden inom affärsjuridik. Vi har spetskompetens inom obeståndsrätt, som konkurser och rekonstruktioner.

Vi är tillräckligt stora för att kunna leverera både bred och djup juridisk kompetens och tillräckligt små för att värna om personliga relationer med såväl etablerade som nya klienter. Vi strävar alltid efter att åstadkomma bästa resultat för varje uppdragsgivare, genom att vara lyhörda för dennes behov och önskemål. Vårt fokus är att vara en trygg samarbetspartner som hjälper varje klient att se möjligheter även i situationer som för klienten är ovana eller svåra.

Vi välkomnar gärna nya idéer och arbetar ständigt för att ligga i framkant, samtidigt som vi är långsiktiga och prestigelösa i vårt sätt att bedriva vår verksamhet. Detta gör oss till en affärsmässig och uppskattad samarbetspartner och arbetsgivare.

FÖRETAGS- REKONSTRUKTION

För vem?

Företagsrekonstruktion lämpar sig för företag som i grunden är livskraftiga med en lönsam kärnverksamhet men som har hamnat i tillfälliga ekonomiska svårigheter, exempelvis på grund av kostsamma omstruktureringar av verksamheten eller på grund av att företaget råkat ut för en extraordinär händelse, t.ex. en större kundförlust. En företagsrekonstruktion kan då vara ett verktygsfullt instrument då företaget, genom rekonstruktionen, får ett av domstol sanktionerat andrum mot sina fordringsägare och ges möjlighet att på ett ordnat sätt arbeta fram och presentera en långsiktig lösning på de ekonomiska svårigheterna.

Syftet med företagsrekonstruktionen är att den rekonstruerade verksamheten ska leva vidare efter rekonstruktionen, i en annan, lönsammare form. En företagsrekonstruktion innefattar ofta en skuldnedskrivning men kan även inbegripa verksamhetsrelaterade förändringar i form av optimering av kostnads- och intäktsflöden, nedläggning av olönsamma verksamhetsdelar eller förändringar i företagsledningen och ägarstrukturen. Det är sällan tillräckligt att genomföra en skuldnedskrivning utan att samtidigt vidta åtgärder till gagn

för företagets långsiktiga lönsamhet då företaget annars riskerar att ånyo hamna i ekonomiska svårigheter efter att företagsrekonstruktionen avslutats. Under en företagsrekonstruktion arbetar man således med både balans- och resultaträkningen.

Samtliga rekonstruktionsåtgärder ska antecknas i en rekonstruktionsplan som fordringsägarna och andra intressenter sedan får förhandla och rösta om. Föreligger det en tillräckligt stor majoritet för att anta rekonstruktionsplanen och utfallet för fordringsägarna är bättre än vid konkurs kan planen fastställas av tingsrätten vilket binder samtliga parter som berörs av rekonstruktionsplanen. Företagsrekonstruktion lämpar sig inte för företag som har mer djupgående ekonomiska problem som främst kan härledas till företagets affärsmodell. Dessa företag bör i stället avvecklas genom konkurs. Mindre företag har i regel sämre förutsättningar att genomgå det formella rekonstruktionsförfarandet genom tingsrätten då det ofta saknas tillräckliga kassaflöden för att finansiera förfarandet. Ett alternativ kan då istället vara att göra en informell rekonstruktion med underhandsackord och liknande frivilliga uppgörelser.

Vad kan man åstadkomma med en företagsrekonstruktion?

Ansökan om rekonstruktion

Ansökan sker hos tingsrätten och ska innehålla bl.a. ett förslag till företagsrekonstruktör, vanligtvis en advokat som besitter de kvalifikationskrav som uppdraget kräver (konkursförvaltare med erfarenhet av fortsatt verksamhetsdrift eller motsvarande erfarenhet) och som har fordringsägarnas förtroende. Vidare finns det vissa grundläggande krav för att få inleda förfarandet; redan på ansökningsstadiet måste företaget på ett tydligt sätt visa att det finns realistiska utsikter för att rekonstruktionen kommer fylla sitt syfte; att säkra företagets livskraft. Tanken är att detta livskraftstest ska fungera som ett filter mot missbruk av företagsrekonstruktionsinstitutet och att "hopplösa fall" sorteras bort redan innan förfarandet inleds.

När tingsrätten fattat beslut om företagsrekonstruktion inträder ett antal rättsliga följder:

Betalningsinställelse

Skulder uppkomna före beslutet om rekonstruktion får enligt huvudregeln inte betalas, vilket stärker likviditeten. Endast i rena undantagsfall får sådana skulder betalas.

Konkurs- och verkställighetsskydd

Under den tid som företagsrekonstruktionen pågår kan företaget inte försättas i konkurs eller bli föremål för utmätning eller andra verkställighetsåtgärder avseende de skulder och andra förpliktelser som omfattas av betalningsinställelsen. Detsamma gäller

pantrealisation med några få undantag. Detta är en nödvändig förutsättning för att betalningsinställelsen ska få någon praktisk betydelse.

Skydd från uppsägning av företagets avtal

Företagets avtalsmotparter kan inte med giltig verkan häva ingångna avtal med företaget på grund av dröjsmål med betalning av de skulder som omfattas av betalningsinställelsen. Avtalsmotparten kan i stället kräva godtagbar säkerhet för framtida fullgörelse av avtalet som sker under företagsrekonstruktionen, vanligtvis en deposition eller ett förskott.

Möjlighet att säga upp varaktiga avtal

Företaget kan under företagsrekonstruktionen säga upp varaktiga avtal i förtid. Det är ofta en viktig del av en företagsrekonstruktion att komma ur olönsamma och överflödiga avtal.

Statlig lönegaranti för anställda

Företaget kan ansöka om att erhålla statlig lönegaranti för obetald lön till sina anställda. Lönegaranti, under vissa beloppsmässiga begränsningar, omfattar lön som upparbetats senast tre månader före samt för lön en månad efter beslutet om företagsrekonstruktion. Lönegaranti kan även utgå för uppsägningslöner för anställda som arbetsbefrias under sin uppsägningstid. Staten blir fordringsägare i rekonstruktionen avseende den utbetalda lönegarantin och lönegarantiskulden omfattas av en eventuell skuldnedskrivning.

Skuldnedskrivning

Inom ramen för en företagsrekonstruktion finns det möjlighet att förhandla med fordringsägarna om skuldnedskrivning som fastställs av domstol och som blir bindande för företaget och de fordringsägare som omfattas av skuldnedskrivningen. Tidigare gällde att offentliga ackord som regel skulle innebära betalning om minst 25 procent av nominella skuldbelopp till oprioriterade fordringsägare inom ett år från dess att ackordsbeslutet vunnit laga kraft. Men nuvarande lagstiftning är det möjligt att förhandla om lägre ackordsnivåer och längre avbetalningsplaner samt att inkludera säkerställda och andra prioriterade fordringsägare. Det är även möjligt att erbjuda ägande i företaget i utbyte mot nedskrivning av fordringar.

Finansiering med stark förmånsrätt

En lyckad företagsrekonstruktion förutsätter många gånger att nytt kapital tillförs företaget. Om företag behöver låna in nya pengar till verksamheten under rekonstruktionen finns det möjlighet att i rekonstruktionsplanen ta in villkor för den nya inlåningen, bland annat under hur lång tid som långivare ska ha förtur framför andra fordringsägare i händelse av konkurs, s.k. superförmånsrätt.

Vem bestämmer?

Under en företagsrekonstruktion kvarstår styrelsen (och i förekommande fall verkställande direktör) som formell beslutsfattare i företaget. Viktigare beslut kräver emellertid samråd med, och i vissa förekommande fall även samtycke från, rekonstruktören.

EFFEKTER AV FÖRETAGSREKONSTRUKTION I SAMMANFATTNING

- Tillfälligt anstånd med betalning av skulder, skydd mot verkställighet och hävning av avtal, vilket möjliggör förhandling med fordringsägarna under ordnade former.
- Tvingande skuldnedskrivning
- Personalnedskärning. Möjlighet att säga upp anställda och ansöka om statlig lönegaranti för uppsägningslöner.
- Avveckling av avtal. Möjlighet att komma ur kostsamma avtal, helt eller delvist, och ackordera på eventuella skadestånd på grund av avtalsbrott.

TRE VIKTIGA SAKER
ATT TÄNKA PÅ:

- 1. Ansök om företagsrekonstruktion i tid**

Den vanligast orsaken till att många företagsrekonstruktioner misslyckas är att företagets ekonomiska svårigheter hunnit bli alltför djupgående när företagsrekonstruktionen väl inleds. Erfarenhetsmässigt är tingsrätterna hårda i sina bedömningar av det s.k. livskrafttestet. En alltför djupgående insolvens kan innebära att det kan bli svårt att styrka att företaget har en livskraftig kärna och lämpar sig för en rekonstruktion.
- 2. Håll god ordning på företagets räkenskaper**

En lyckad företagsrekonstruktion förutsätter att företagets ekonomiska ställning kan

- redovisas för fordringsägarna på ett trovärdigt sätt. Det går sällan att övertyga fordringsägarna om skuldnedskrivning om det inte samtidigt finns ett pålitligt beslutsunderlag. Ordnad bokföring är numera en förutsättning för att få inleda en företagsrekonstruktion.
- 3. Ha en plan för kassaflödet**

Företagets likviditet under rekonstruktionen bör kunna genereras med det egna kassaflödet. Annars måste tillskott eller (ofta dyr) inlåning finansiera rekonstruktionen. Räkna med att kunder kan tveka inför att göra nya affärer med ett företag som genomgår en företagsrekonstruktion, inte minst

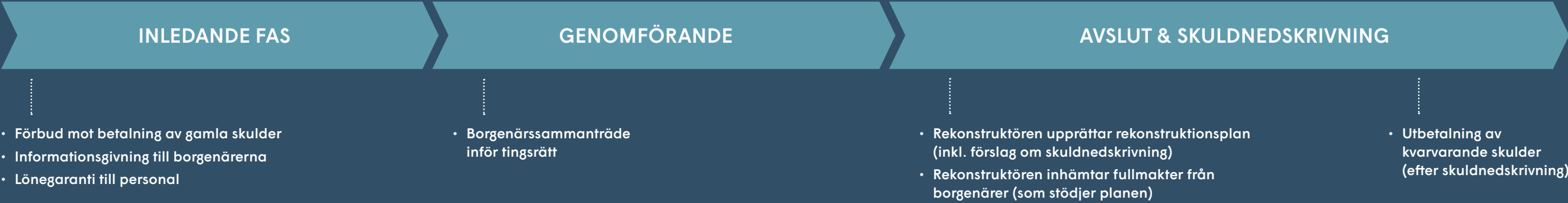
- beträffande omfattande affärer med långa ledtider. Betalningsinställelsen samt möjligheten till lönegaranti har förvisso en positiv inverkan på företagets likviditet, men detta likviditetstillskott neutraliseras dock till viss del av att företagets avtalsparter ofta kräver förskott eller kontantbetalning för att fortsätta leverera varor och tjänster under företagsrekonstruktionen.
- Innan företaget ansöker om företagsrekonstruktion bör det föreligga en väl underbyggd plan över den estimerade likviditeten under i vart fall den period som rekonstruktionen pågår och helst även fram till dess att en eventuell skulduggörelse har reglerats.

Företagsrekonstruktion – en översikt

Ett domstolsförfarande

- Rekonstruktör utses av tingsrätt
- Rekonstruktören agerar som rådgivare till bolaget och utövar tillsyn för att säkerställa att borgenärernas bästa tillvaratas. Förfarandet regleras av lag om företagsrekonstruktion

- Organisatorisk och verksamhetsmässig rekonstruktion
- Nytt kapital (ofta nödvändigt)
- Borgenärerna delas in i grupper och röstar inför tingsrätt om rekonstruktionsplanen ska antas
- Tingsrätten fastställer planen och skuldnedskrivning sker
- Rekonstruktionen avslutas

KONKURS

Syftet med en konkurs

När ett företag är på obestånd och företagsrekonstruktion inte är möjlig och andra alternativ för att rädda verksamheten inte står till buds bör företaget försättas i konkurs.

En konkurs innebär att företagets (gäldenärens) tillgångar tvångsomhändertas av dennes konkursbo företrätt av konkursförvaltaren, vars uppdrag i huvudsak går ut på att realisera tillgångarna på ett så förmånligt sätt som möjligt för betalning av gäldenärens skulder.

Syftet med konkursen är att fordringsägare med samma prioritet ska behandlas lika. Utdelningen i konkurs sker efter en viss ordning som främst är baserad på vilka säkerheter som gäldenären upplåtit till sina fordringsägare. Det finns även vissa fordringsägare som anses särskilt skyddsvärda som t.ex. anställda och fordringsägare som inom ramen för en

företagsrekonstruktion fått fordringar mot gäldenären. Dessa fordringsägare har också prioritet till utdelning i en konkurs. Det är relativt ovanligt att fordringsägare utan prioritet erhåller någon utdelning i en konkurs.

Vid en konkurs, till skillnad från en företagsrekonstruktion, förlorar gäldenären rådigheten över sin egendom och kan således efter konkursbeslutet inte förfoga över den egendom som ingår i konkursboet. Rådigheten tillkommer i stället konkursboet genom konkursförvaltaren. Styrelsen (och i förekommande fall den verkställande direktören) förlorar sålunda sin formella ställning men har en långtgående skyldighet att lämna upplysningar till konkursförvaltaren. På grundval av dessa upplysningar upprättas en bouppteckning över tillgångar och skulder som gäldenärens företrädare ska bekräfta under straffansvar.

Ansökan om konkurs

Ansökan om konkurs ska göras vid gäldenärens lokala tingsrätt. En förut-sättning för att kunna försättas i konkurs är att gäldenären kan anses vara på obestånd, vilket innebär att gäldenären inte kan betala sina skulder i takt med att dessa förfaller till betalning samt att denna betalningsoförmåga inte endast är tillfällig. Om gäldenären lämnar in

en egen ansökan om konkurs behövs i normalfallet inte förebringas bevisning om att obestånd föreligger utan det räcker med att lämna uppgifter till tingsrätten om att gäldenären är på obestånd. Om däremot en fordringsägare ansöker om konkurs måste denna styrka att obestånd är för handen för att tingsrätten ska kunna fatta beslut om konkurs.

Hantering av tillgångar

Realisationen av gäldenärens tillgångar är en central del av en konkurs och kan gå till på olika sätt. Valet av metod är ofta av stor betydelse för det ekonomiska utfallet.

Fortsatt drift av företagets verksamhet

Det är ofta mest ändamålsenligt att sälja t.ex. inneliggande varulager direkt i konsument-ledet genom att använda gäldenärens befintliga säljkanaler. I konkursen inlednings-skede finns ofta anställda, lokaler och annan infrastruktur till konkursboets förfogande för att genomföra en utförsäljning. I tjänste-producerande företag, där gäldenärens kundfordringar oftast är den substantiella tillgången i konkursboet, kan det finnas anledning att överväga att fullfölja pågående projekt för att inte kundfordringarna ska förlora i värde. Det kan även finnas anledning att hålla liv i verksamheten i avvaktan på att hitta en köpare av densamma då en nedlagd verksamhet betingar ett betydligt lägre värde än en pågående verksamhet.

Överlåtelse av verksamheten.

Värdet av gäldenärens tillgångar är ofta beroende av att tillgångarna kan

överlåtas i ett sammanhang. Inte sällan består gäldenärens verksamhet utöver materiella tillgångar av etablerade kund- och leverantörsförbindelser som sett till sin helhet betingar ett betydligt större värde än de materiella tillgångarnas marknads-värde. Tillgångarnas värde får således draghjälp av varandra. Vidare finns det stora möjligheter att rädda arbetstillfällen vid en verksamhetsöverlåtelse. Därför finns det ofta skäl för konkursförvaltaren att undersöka möjligheten att överlåta gäldenärens verksamhet till annan aktör.

Auktion eller underhandsförsäljning

I de fall det inte finns någon pågående verksamhet att driva vidare och/eller överlåta återstår alternativet att sälja tillgångarna separat vilket inte sällan föranleder stor värdeförstöring. Försäljningen sker vanligtvis genom en offentlig auktion, ofta via en etablerad auktionsfirma. Försäljning kan även ske underhand då det rör sig om egendom som har en mycket begränsad marknad eller på annat sätt är svår att realisera utanför en begränsad krets av intressenter.

Personligt ansvar

En konkurs kan föranleda personligt betalningsansvar för gäldenärens före-trädare, bl.a. för obetalda skatter och allmänna avgifter som förfallit till betal-ning samt för de nya förpliktelser som ett aktiebolag ikläder sig när det föreligger stor risk att dessa förpliktelser inte kommer att kunna infrias på grund av ekonomiska

problem. En ansökan om konkurs kan begränsa det personliga ansvaret, helt eller delvis. Vid en obeståndssituation är det därför viktigt att ansökan om konkurs inges innan skatter och avgifter förfaller till betalning och inte driva en förlust-bringande verksamhet vidare på bekost-nad av sina borgenärer.

Konkursutredningen

Utöver realisationen av gäldenärens till-gångar ska konkursförvaltaren även göra en konkursutredning som redovisas i en s.k. förvaltarberättelse. I förvaltarberättelsen redovisas bland annat bakgrunden till att företaget hamnade på obestånd, om det skett några transaktioner före konkursut-brottet som kan återvinnas till konkursboet (t.ex. betalningar, gåvor eller kvittningar), huruvida bokföringsskyldigheten

uppfyllts samt, i förekommande fall, vissa aktiebolagsrättsliga frågor, främst kopplade till personligt ansvar för bolags-företrädare, om det skett olagliga värde-överföringar eller om det förekommit skadeståndsgrundande handlingar. Det är inte sällan som konkursutredningen mynnar ut i fortsatta utredningsåtgärder, tvistemål och förhandlingar om att tillföra konkursboet ytterligare tillgångar.

Avslutning och utdelning

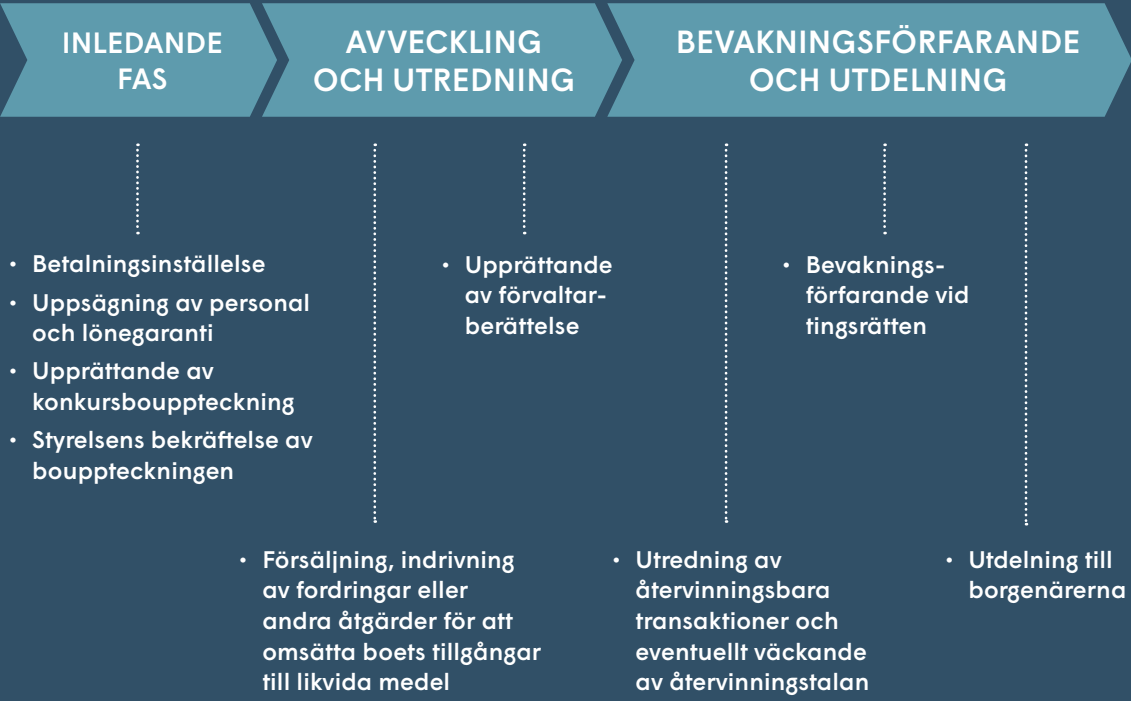
När samtliga avvecklingsåtgärder är avslutade delas tillgångarna ut till ford-ringsägarna varvid konkursen avslutas. Om det blir aktuellt med utdelning till oprioriterade fordringsägare föregås utdelning av ett bevakningsförfarande

vid tingsrätten. Då måste samtliga fordrings-ägare formellt i tingsrätten bevaka sin fordran i konkursen genom att presentera underlag för sin fordran. Uppkommer tvist om rätt till utdelning avgörs dessa frågor slutligen av tingsrätten.

Konkursförfarandet – en översikt

Ett domstolsförfarande

- Konkursförvaltare utses av tingsrätt, vanligen efter förslag av gäldenären eller en borgenär
- Konkursförvaltaren företräder konkursboet och ska verka för borgenärernas bästa
- Förfarandet regleras huvudsakligen av konkurslagen

KONTAKT

Dan Bengtsson
Advokat och partner
dan.bengtsson@carler.se
08-522 532 21

Cornelia Berggren
Advokat
cornelia.berggren@carler.se
076-492 12 30

Andrea Anjou
Advokat
andrea.anjou@carler.se
070-769 19 50

Gustav Kling
Advokat och partner
gustav.kling@carler.se
073-280 43 40

Linda Schenholm
Advokat och partner
linda.schenholm@carler.se
070-570 44 21

Joakim Hedström
Advokat och partner
joakim.hedstrom@carler.se
076-941 01 50

Nils Åberg
Advokat och partner
nils.ahberg@carler.se
070-545 21 25

Malin Sanderson
Advokat och partner
malin.sanderson@carler.se
076-245 05 46

Peter Eriksson
Advokat och partner
peter.eriksson@carler.se
070-545 21 76

Kontakta oss för att boka kostnadsfri obeståndskonsultation
08-522 532 00 • info@carler.se

Advokatfirman Carler
Kungsgatan 30
103 93 Stockholm
carler.se